

tage deres tilsyns- og kontrolopgaver i forhold til i dag. Efter medlemmets opfattelse kan konsekvenserne blive, at Arbejdstilsynet i vidt omfang vil være nødsaget til at inddrage politi- og anklagemyndighed på et meget tidligere stadie af sagsforløbet også i småsager, der i dag ofte kan klares administrativt. Medlemmet anfører i den forbindelse, at det i værste fald kan medføre, at sager ikke oplyses tilstrækkeligt eller opgives af ressourcemæssige årsager.

4.3. Justitsministeriets overvejelser

4.3.1. Indledning

Justitsministeriet kan tilslutte sig, at der indføres generelle bestemmelser om adgangen for forvaltningsmyndigheder til at anvende regler om oplysningspligt, hvis der foreligger konkret mistanke om, at der er begået et strafbart forhold.

Bestemmelserne bør efter Justitsministeriets opfattelse omfatte alle tilfælde, hvor der i lovgivningen eller i medfør af lovgivningen er fastsat pligt til at meddele oplysninger til en forvaltningsmyndighed. Det gælder således uanset, om en overtrædelse af oplysningspligten kan sanktioneres med straf eller gennemtvinges ved f.eks. tvangsbøder.

Derimod finder Justitsministeriet ikke, at de foreslåede bestemmelser skal omfatte tilfælde, hvor der efter lovgivningen mv. ikke er pligt for borgeren til at afgive oplysninger, og hvor borgerens manglede medvirken til at oplyse en sag alene kan få såkaldt procesuel skadevirkning – det vil sige bevismæssig skadevirkning – for vedkommende ved sagens afgørelse. Om spørgsmål om også i disse tilfælde at vejlede den mistænkte om retten til ikke at udtale sig henvises til pkt. 4.3.2.

Der henvises til lovforslaget § 1, stk. 3, samt til pkt. 4.3.2 umiddelbart nedenfor.

4.3.2. Anvendelse af oplysningspligter over for en mistænkt

Af de grunde, der er anført af kommissionens flertal, er Justitsministeriet enig i, at der bør indføres en bestemmelse i lovgivningen, som fastslår, at en person, som mistænkes for at have begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, ikke har pligt til at meddele oplysninger til en offentlig forvaltningsmyndighed, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, der søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse. Der henvises til lovforslagets § 10, stk. 1.

Justitsministeriet kan – i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – også tilslutte sig, at

bestemmelsen om anvendelsen af oplysningspligter over for en mistænkt tillige omfatter sanktioner, som efter konventionen må sidestilles med straf. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 10, stk. 1.

For så vidt angår mistankekravet i bestemmelsen, er Justitsministeriet enig i, at det bør være afgørende, om myndighedens mistanke er så stærk, at der ville være grundlag for inden for strafferetsplejen at rejse en sigtelse eller at tillægge vedkommende en sigtets retligheder. Der skal således foreligge omstændigheder, spor mv., som på objektivt grundlag og med rimelighed kan tale for vedkommendes mulige skyld. Det forudsættes herved, at det i almindelighed er den pågældende myndighed selv, der foretager vurderingen af dette spørgsmål uden f.eks. at inddrage politiet.

I overensstemmelse med flertallets opfattelse finder Justitsministeriet det endvidere vigtigt, at en mistænkt person er bekendt med retten til ikke at afgive oplysninger. Der foreslås derfor i lovforslagets § 10, stk. 3, 1. pkt., en bestemmelse, der udtrykkeligt fastsætter, at den pågældende myndighed skal vejlede vedkommende om, at der ikke er pligt til at meddele oplysninger til myndigheden.

Justitsministeriet finder i den forbindelse ligesom kommissionens flertal, at en mistænkt bør kunne give skriftligt samtykke til, at myndigheden indhenter oplysninger hos vedkommende om den formodede lovovertrædelse. Der henvises til lovforslagets § 10, stk. 3, 2. pkt.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at den foreslåede bestemmelse om begrænsninger i adgangen til at anvende oplysningspligter må antages at svare til, hvad der i almindelighed er gældende ret på en lang række forvaltningsområder. Imidlertid er der enkelte områder, hvor lovforslaget går videre end den nugældende retstilstand. I den forbindelse fremhæver kommissionens flertal færdselslovens § 65, stk. 1, hvorefter ejeren (brugeren) af et køretøj efter anmodning fra politiet skal oplyse, hvilke personer der som førere eventuelt har benyttet køretøjet. Af hensyn til en fortsat effektiv hastighedskontrol finder Justitsministeriet, at en mistænkt ejer (bruger) stadig bør have pligt til at oplyse, hvilke andre personer der som førere eventuelt har benyttet køretøjet. Det forudsættes således, at bestemmelsen i færdselslovens § 65, stk. 1, går forud for lovforslagets § 10, stk. 1.

Som anført omhandler lovforslaget kun tilfælde, hvor der i lovgivningen mv. er fastsat en oplysningspligt. Lovforslaget regulerer således ikke de situationer, hvor myndighederne anmoder en person om oplysninger, uden at der i lovgivningen mv. er pligt til at give oplysninger til myndigheden. Det indebærer